

Richtlijnen plaatsing straatvuilnisbakjes - Vuilnisbakkenplan

---

De plaatsing van straatvuilnisbakjes is steeds een afweging tussen efficiëntie (niet te veel), netheid (voldoende) en tussen responsabiliseren (inwoners kunnen afval mee naar huis nemen) of faciliteren (inwoners het gemakkelijk maken).

Niet alleen het aantal straatvuilnisbakjes is van belang, ook een juiste plaatsing. Slecht geplaatste vuilnisbakjes kunnen leeg blijven terwijl er zich enkele meters verder zwerfvuil verzamelt. Slecht geplaatste bakjes kunnen systematisch misbruikt worden voor afval van thuis waardoor er geen plek meer is voor straatafval.

Naast aantal en plaatsing, is het ook het type vuilnisbakje erg belangrijk. Voldoende groot uit het oogpunt efficiëntie, voldoende proper naar aantrekkelijkheid van gebruik, voldoende opvallend en uniform om in alle omstandigheden herkenbaar te zijn. Een peukenbakje of uitdrukplaat wordt best steeds geïntegreerd.

Een gemeente werkt best met een uniforme richtlijnen rond de plaatsing van vuilnisbakjes. Op die manier kan objectief met vragen van inwoners worden omgegaan en wordt vermeden dat er op bepaalde plekken zeer veel vuilnisbakjes staan en elders bijna geen.

Onderstaande richtlijnen blijven evenwel richtinggevend en zijn niet absoluut. Plaatselijke omstandigheden kunnen ertoe leiden dat om een goede reden van de richtlijnen wordt afgeweken. De plaatsing van vuilnisbakjes is hoe dan ook een dynamisch gegeven. Plaatsen waar er vandaag geen zwerfvuil is kunnen morgen hotspots worden. Een vuilnisbakje dat jarenlang goed functioneerde, kan plots te lijden krijgen onder zwaar misbruik.

Blijvende monitoring van het gebruik van de bakjes en van het voorkomen van zwerfvuil op het terrein, en regelmatige bijsturing blijven daarom nodig.

Wat vind ik hier terug?

In **deel I** vind je de algemene richtlijnen voor het plaatsen van straatvuilnisbakjes in de openbare ruimte.

In **deel II** vind je, per locatietype, de criteria en aandachtspunten bij het plaatsen van een straatvuilnisbakje. Aanbevelingen over de wenselijkheid van een vuilnisbak vind je per locatietype terug volgens de onderstaande kleurencode:

1. **GROEN**: Hier zet je in principe altijd een straatvuilnisbakje
2. **ORANJE**: Hier zet je eventueel een straatvuilnisbakje
3. **ROOD**: Hier zet je beter géén straatvuilnisbakje

Hieronder de verschillende locatietypen:

- A. Centrum/winkelgebied
- B. School/snoeproute
- C. Speelplek
- D. Hangplek jongeren
- E. Sportterrein
- F. Begraafplaats
- G. Park/recreatiegebied
- H. Buitengebied/natuur
- I. Halte openbaar vervoer/station
- J. Parkeerplaats/carpool
- K. Woonwijken
- L. Bedrijventerrein

Algemene richtlijnen voor het plaatsen van straatvuilnisbakjes

---

- ✓ Plaats straatvuilnisbakjes als vuistregel op plaatsen waar afval ontstaat (waar buitenhuis geconsumeerd wordt) of in overgangslocaties (bushaltes, in- en uitgangen van parken etc.)

- ✓ Waar het mogelijk is dienen straatvuilnisbakjes steeds uniform en opvallend te zijn omdat dit de herkenbaarheid verhoogt.
- ✓ Bij het plaatsen van het straatvuilnisbakje, bepaal telkens de looplijn van de voorbijgangers. Mensen werpen afval sneller op de grond wanneer ze moeten omlopen voor een straatvuilnisbakje.
- ✓ De afstand tussen de straatvuilnisbakjes mag niet te groot zijn:
  - De passieve loopafstand (het traject dat de voorbijganger van plan is te doen) mag tussen de 30 en de 70m bedragen
  - De actieve loopafstand (de omweg dat de voorbijganger moet doen) mag maximaal 25m bedragen.
  - In winkelstraten kan een straatvuilnisbakje om de 50 à 100m noodzakelijk zijn. Tussen een mensenmassa zijn straatvuilnisbakjes immers moeilijk zichtbaar.
  - In een uitgestrekt park of domein zijn vooral straatvuilnisbakjes aan de in- en uitgangen van belang. Op andere plaatsen in het park kan hierover gecommuniceerd worden. Tip: op infoborden met plattegrond van het domein worden de plaatsen van de straatvuilnisbakjes best aangeduid.
- ✓ Plaats het straatvuilnisbakje goed in het zicht zodat gebruikers hem vinden en dat er ook sociale controle is. Dus geen bakken wegmoffelen achter een hoek, haag of muur om misbruik te voorkomen.
- ✓ Plaats straatvuilnisbakjes op de verwachte plaatsen.
  - In- en uitgangen van gebouwen en parken
  - Wacht en overganglocaties (zoals bushaltes, stations)
  - Binnen gebruiksbereik (indien looproute, aan de rechterzijde)
  - Met de opening gericht naar de kant waar het meeste mensen passeren
- ✓ Voorkom bij het kiezen van de plaats hinder (bijvoorbeeld wespen) voor de omwonenden. Straatvuilnisbakjes staan beter niet vlak bij de voordeur van woonhuizen. Maar ze staan liefst wel in het zicht van woonhuizen om (het gevoel van) sociale controle te versterken, bijvoorbeeld tussen parkeereilanden, tegen een blinde muur of aan een openbaar gebouw.
- ✓ Tijdelijke straatvuilnisbakjes kunnen een oplossing bieden bij:
  - Evenementen/markten
  - Tijdelijke hangplekken van jongeren

Procedure voor het bijplaatsen of verwijderen van een straatvuilnisbakje

- ✓ Alle vragen hiertoe worden gecentraliseerd bij (persoon/dienst A).
(Persoon/dienst A) stuurt de gemotiveerde aanvraag ter info door aan volgende diensten en personen: **(persoon/dienst B), (persoon/ dienst C)**, ... en de cel zwerfvuil en sluikestort bij Interza
 De aanvraag wordt vervolgens geagendeerd op het eerstvolgende overleg "**Proper ....**", waar een definitief advies aan het college wordt geagendeerd op basis van de richtlijnen uit dit document.
 Het college neemt een finale beslissing op basis van het advies van de werkgroep
- ✓ Deze procedure geldt ook voor het plaatsen van straatvuilnisbakjes in nieuwe ontwikkelingen zoals parken, recreatiecentra, heraanleg van openbaar domein en straten.

DEEL II: Richtlijnen straatvuilnisbakjes per locatietype

LOCATIETYPE	PLAATSINGSCRITEIA	AANDACHTSPUNTEN
Centrum/winkelgebied Zone met handelaars en eventueel met bovenwoningen	Bij in- en uitgangen van voetgangersgebieden	<ul style="list-style-type: none"> • Let op dat de straatvuilnisbakjes niet in de routes van aan- of afvoer van goederen staan en de ingang van handelaars en huizen niet versperren. • Gebruik kleinere straatvuilnisbakjes op

		<p>regelmatige afstand (i.p.v.. grotere bakken op grotere afstand).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het politiereglement bepaalt best dat handelaars met verkoop voor onmiddellijke consumptie zelf eigen vuilnisbakken plaatsen. Idem voor peukenbakken aan terrassen of uitgang van verbruikszalen
<p>Horeca en uitgangscentra Centrumgebied met veel horeca en uitgaansgelegenheden.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Grote bakken, uniform. • Eigen bakken door handelaars en horeca (cf. hoger)
<p>School/snoeproute Zone in de buurt van een school en de snoeproutes van de leerlingen</p>	<p>Bij in- en uitgang scholen Op plaatsen waar leerlingen pauzeren en consumeren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat de straatvuilnisbakjes opvallen en zorg voor extra gedragsbeïnvloeding
<p>Speelplek of parkje Een plein of parkje al dan niet met speelvoorzieningen voor kinderen.</p>	<p>Op het terrein zelf en aan in- en uitgang. Niet aan de straatkant.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het straatvuilnisbakje wordt best zo geplaatst dat deze vanop afstand (evt. vanuit de huizen van omwonenden) zichtbaar is en niet verstopt is achter muren/hagen om misbruik te voorkomen. • Het plaatsen van vuilnisbakjes is afhankelijk van de intensiteit en aard van het gebruik
<p>Hangplek jongeren Een zone (die regelmatig wijzigt) waar jongeren samenkomen.</p>	<p>Op het terrein. Dient mee verhuisd te worden als de hangplek wijzigt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voldoende grote opening voor grotere verpakkingen zoals pizzadozen
<p>Sportterrein Een terrein specifiek voor het uitoefenen van sport of sportevenementen</p>	<p>Op het terrein zelf. Niet aan de straatkant.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spreek de sportclub(s) aan en tracht hun te betrekken bij het net houden van de omgeving (gevoel van eigenaarschap vergroten)
<p>Begraafplaats</p>	<p>Bij in- en uitgang</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek de mogelijkheid tot een (grote) straatvuilnisbakje met grote openingen (voor bloemen e.d.) en afvalscheiding (GFT)
<p>Natuurpark/recreatiegebied Een afgebakend gebied voor voetgangers en/of fietsers. Vaak paden die grenzen aan onverhard gebied. Dit omvat ook trage wegen, wandelwegen.</p>	<p>Op knooppunten met banken/infoborden die dicht tegen berijdbare weg liggen (voor ophaling). Bij ingang/uitgang en picknickplekken</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bij banken die worden gebruikt als picknickplek of banken op knooppunten plaats je best een straatvuilnisbakje. Er hoeft niet naast elke bank een straatvuilnisbakje te staan, bij voorkeur staat het

		<p>straatvuilnisbakje ook niet onmiddellijk naast de bank/picknicktafel, maar wel op de looplijn die je volgt bij het vervolgen van je weg na gebruik van bank/picknicktafel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Communiceer op bankjes zonder straatvuilnisbakje dat verwacht wordt dat de mensen afval bij zich houden tot het buitengaan van het gebied • Op trage wegen of wandelwegen kan je communiceren binnen welke afstand zich een straatvuilnisbakje bevindt. • Op plaatsen waar veel hondenpoep accumuleert kan je best een straatvuilnisbakje of hondenpoepbak plaatsen.
<p>Halte openbaar vervoer/station</p>	<p>Haltes De Lijn: Plaats bij drukke haltes steeds een straatvuilnisbakje. In de praktijk komt dit vaak overeen met haltes waar een hokje staat. Indien dit straatvuilnisbakje vaak overvol zit valt een tweede te overwegen. Plaats bij een minder drukke bushalte enkel een straatvuilnisbakje als deze zich bevindt op een snoeproute, fietsroute of hangplek en er voldoende sociale controle is. Overweeg het plaatsen van peukenbakken/tegels Plaats het straatvuilnisbakje in het zicht van de aanrijdende bus. Hou er bij de plaatsing rekening mee waar de passagiers op- of afstappen. Vermijd het plaatsen van straatvuilnisbakjes aan weinig gebruikte bushaltes in woonwijken.</p>	<p>Station NMBS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grote straatvuilnisbakjes (bv 100L) <p>Haltes De Lijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Altijd aan de looproute plaatsen, binnen goed bereik van elke reizigerscategorie. • Minimaal 60cm buiten de blindegeleidelijn plaatsen. • Op de plek van de straatvuilnisbakje een doorgang van 1,2m. • Op een perron met een schuilhuisje de straatvuilnisbakje naast het schuilhuisje plaatsen, maar wel los ervan om geurhinder te beperken. • Bij een tweede (of derde) straatvuilnisbakje deze best gespreid inplanten (aan elke kant van de halte één bijvoorbeeld), zodat de vuilnisbakken toegankelijk blijven wanneer het druk is. • Bij peukentegels/bakken: Zorg dat deze op de looplijn staat die de passagier volgt om van de wachtplek naar de

		bus te wandelen, zo dicht mogelijk bij de opstapplaats.
Parkeerplaats/carpoollocatie	In combinatie met een parkeermeter indien van toepassing	<ul style="list-style-type: none"> • Let op de looproutes op de parkeerplaats • Kleine openingen om misbruik te voorkomen
Openbare fietsenstalling	Bij in- en uitgang.	<ul style="list-style-type: none"> • Zichtbaar geplaatst om misbruik te voorkomen
Speciale gebouwen Een centraal, meestal openbaar gebouw, in een stedelijk gebied met veel wisselende bezoekers.	Bij in- en uitgangen van bioscopen, musea, kerken, handel- en dienstencentra	<ul style="list-style-type: none"> • Hou steeds rekening met de looproute (naar de parkeeraangelegenheid en/of openbaar vervoer) • Bespreek met bioscopen, musea etc. of deze zelf straatvuilnisbakjes kunnen plaatsen aan in- en uitgang.
Locatie voor afvalinzameling Locatie met bovengrondse/ondergrondse straatvuilnisbakjes (incl. glasbakken)	Risico op sluikestort te groot	<ul style="list-style-type: none"> • Communiceer naar mensen om dozen/tassen mee terug te nemen
Woonwijken	Risico op misbruik te groot	<ul style="list-style-type: none"> • Straatvuilnisbakje voor hondenpoep langs hondenuitlaatroutes is een optie
Bedrijventerrein	Risico op misbruik te groot	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor orde en netheid op hun privé terrein.